

## Kulturutskottet

**Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om allmänna bibliotek och lag om ändring av 2 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet**

### INLEDNING

#### *Remiss*

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om allmänna bibliotek och lag om ändring av 2 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (RP 238/2016 rd): Ärendet har remitterats till kulturutskottet för betänkande.

#### *Sakkunniga*

Utskottet har hört

- regeringsråd Merja Leinonen, undervisnings- och kulturministeriet
- direktör Hannu Sulin, undervisnings- och kulturministeriet
- direktör Jorma Waldén, undervisnings- och kulturministeriet
- undervisningsråd Minna Harmanen, Utbildningsstyrelsen
- biblioteksdirektör Tuula Haavisto, Helsingfors stadsbibliotek
- sakkunnig Johanna Selkee, Finlands Kommunförbund.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet
- Regionförvaltningsverket i Södra Finland
- Nationalbiblioteket
- Biblioteket för synskadade Celia
- Uleåborgs stadsbibliotek - landskapsbibliotek
- Björneborgs stadsbibliotek - Satakunta landskapsbibliotek
- Södra Karelen förbund
- Österbottens förbund
- Äidinkielen opettajain liitto ry.

### PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår en lag om allmänna bibliotek som ersätter den gällande bibliotekslagen.

## Betänkande KuUB 21/2016 rd

Undervisnings- och kulturministeriet ska ansvara för och utveckla den nationella bibliotekspolitiken för de allmänna biblioteken. Kommunen ska ordna verksamheten vid de allmänna biblioteken. Det allmänna biblioteket ska fortfarande utgöra bas- och närservice.

Den föreslagna lagen föreskriver om det allmänna bibliotekets uppgifter. Ett allmänt bibliotek ska ha sex huvuduppgifter. Därtill kan ett allmänt bibliotek ha riksomfattande utvecklingsuppdrag, regionala utvecklingsuppdrag och särskilda uppgifter.

De riksomfattande och regionala utvecklingsuppdragen ersätter det nuvarande systemet med central- och landskapsbibliotek, som grundar sig på den nuvarande organisationsmodellen. Central- och landskapsbiblioteksverksamheten upphör inte i sig, utan den omdefinieras utgående från serviceuppgiften. Med de riksomfattande utvecklingsuppdragen stöds på ett rättvist sätt möjligheterna för alla allmänna bibliotek att utveckla sin verksamhet. Genom de regionala utvecklingsuppdragen skapas det förutsättningar för att stärka verksamheten vid de allmänna biblioteken inom verksamhetsområdet. De särskilda uppgifterna kan komplettera de lagstadgade uppgifterna för de allmänna biblioteken.

Avgiftsfri verksamhet vid de allmänna biblioteken är enligt förslaget användning, utlåning och reservering av de allmänna bibliotekens egna material samt handledning och rådgivning. Även de fjärlån som de bibliotek som sköter riksomfattande eller regionala utvecklingsuppdrag ger andra allmänna bibliotek ska fortfarande vara avgiftsfria. Kommunen kan ta ut en avgift för tjänster som inte är avgiftsfria, t.ex. för material som återlämnas för sent.

I lagen föreslås även bestämmelser om skyldigheter för den som använder allmänna bibliotek och om låneförbud och förbud att använda bibliotek. Bestämmelserna om användningsregler ses över.

Behörighetsvillkoren för personalen vid de allmänna biblioteken ändras. Den som arbetar med sakkunniguppgifter förutsätts i regel ha avlagt lämplig högskoleexamen. Av den som leder det kommunala biblioteksväsendet krävs för tjänsten eller uppgiften lämplig högre högskoleexamen, ledarförmåga och god förtrogenhet med bibliotekens uppgifter och verksamhet.

Vidare innebär förslaget vissa tekniska ändringar av bestämmelserna om allmänna bibliotek i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2017.

## UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

### *Allmänt*

Vid sidan av skolorna har biblioteken spelat en mycket stor roll för att göra bildning tillgänglig för finländare i alla åldrar och för att utveckla deras läskunnighet. Vi finländare har varit ett uttalat läsande folk. Alla finländare har blivit delaktiga av den bildning som är resultatet av att skolorna och biblioteken främjat läsande. Över tid har bibliotekens uppgifter och funktioner föränd-

## Betänkande KuUB 21/2016 rd

rats, och i synnerhet de senaste decennierna har de breddats mycket. Utskottet vill uttrycka sin tillfredsställelse över att den lagstiftning som styr verksamheten nu uppdateras för att tillgodose dagens och inte minst morgondagens behov.

Den föreslagna lagen om allmänna bibliotek har välkomnats på bred front. Lagförslaget bekräftar de allmänna bibliotekens betydelse för samhället och bevarar biblioteken som lagfäst standard- och närservice i kommunerna. I vårt alltmer digitaliserade samhälle har biblioteken en mycket framträdande roll i att vägleda människor fram till kunskapen, framhålls det i ett flertal yttranden.

Utskottet understryker att de allmänna biblioteken också i framtiden bör finnas till hands och vara tillgängliga för alla och för alla ålderskategorier oberoende av förmögenhetsställning. Framför allt i tvåspråkiga kommuner och inom samernas hembygdsområde är det av största vikt att tillgodose språkgruppernas behov. Utskottet menar det bör övervägas om inte minst ett av biblioteken med ett utvecklingsuppdrag kunde placeras i ett utpräglat tvåspråkigt område. Vidare bör det noteras att vårt land blir alltmer mångkulturellt och att det skapar både nya behov och nya möjligheter för biblioteken.

I sakkunnigytrandena kommer det fram en viss oro för hur de allmänna biblioteken ska kunna uppfylla alla de skyldigheter som kommer till uttryck i lagförslaget i kombination med många önskemål från en stor allmänhet, när staten genom sina sparbeslut sänker sin andel i finansieringen av kommunernas basservice. Utskottet menar att det är en befogad oro och understryker att biblioteken har en viktig roll som tillhandahållare av kostnadsfri kommunal service nära invånarna. Det är kommunerna själva som bestämmer vilken standard de vill ha på biblioteksservicen. Här vill utskottet understryka att biblioteken står för ett betydande kompetenskapital tack vare personalens kvalifikationer, kunskaper och färdigheter. Också i fortsättningen är en kunnig personal en viktig garant för hög kvalitet på verksamheten vid de allmänna biblioteken.

Sammantaget anser kulturutskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Kulturutskottet tillstyrker lagförslagen i propositionen, men med följande kommentarer och ändringsförslag.

### *Biblioteken och landskapsreformen*

Det är meningen att det senare ska bestämmas i en förordning vilka bibliotek som ska ha riksomfattande respektive regionala utvecklingsuppdrag och vilka geografiska områden de ska täcka in. I sakkunnigytrandena kommer det fram en viss oro för att det utgör en risk för den fortsatta utvecklingen av biblioteksverksamheten, om de nuvarande landskapsbiblioteken ersätts med ett fåtal allmänna bibliotek med ett regionalt utvecklingsuppdrag och en del landskap då kan gå miste om den aktör som känner till behoven bland sina lokala användare och kan utveckla biblioteken utifrån den kunskapen. De flesta av de nuvarande landskapsbiblioteken samordnar ett mycket långtgående samarbete mellan många bibliotek. Dessa sammanslutningar kring gemensamma system och de regionala biblioteken med ännu tätare samverkan ser ut som en enda samordnad biblioteksverksamhet ur kommuninvånarnas perspektiv.

Enligt kulturutskottet är det viktigt att de allmänna biblioteken utvecklas likvärdigt i hela landet. När besluten om riksomfattande utvecklingsuppdrag fattas bör man säkerställa att det nya syste-

## Betänkande KuUB 21/2016 rd

met stöder alla allmänna bibliotek och ger dem lika möjligheter att utveckla sin verksamhet. De regionala utvecklingsuppdragen bör fokusera på att stärka verksamheten vid de allmänna biblioteken i deras geografiska distrikt. Utskottet understryker vikten av att utvecklingsinsatserna är regionalt heltäckande och att befintliga modeller för god samarbetspraxis nyttiggörs och vidareutvecklas.

### *Skolbiblioteken*

I sakkunnigytrandena understryks det att det hör till kommunerna att se till att biblioteksverksamheten är tillräckligt väl ordnad på skolorna och läroanstalterna. De senaste åren har skolorna har mycket anspråkslösa möjligheter att utveckla sina bibliotek och sin informationstjänst. Lagstiftningsmässigt har biblioteken på skolorna och läroanstalterna en oklar ställning, enligt de sakkunniga. En del av utbildningsanordnarna ordnar biblioteksverksamheten mycket bra, men risken är att skolbiblioteken utvecklas olika och på ojämlika villkor. För att utreda läget behövs det närmare information om hur många skolbibliotek det finns och vad läget är för dem.

Kulturutskottet understryker att skolbiblioteken är viktiga när man vill motivera barn och unga att upptäcka böcker. Vidare framhåller utskottet att daghem, skolor och läroanstalter bör samarbeta med biblioteken. I detaljmotiveringen föreslår utskottet därför en ändring i 11 § i lagförslag 1 för att ännu mer lyfta fram vikten av samarbete.

### *Bibliotekens e-material*

De sakkunniga påpekade att de upphovsrättsliga restriktionerna är stängare för material i elektroniskt format, så kallat e-material, än för tryckt material. Det inskränker möjligheterna för biblioteken att använda materialet. Enligt ett sakkunnigytrande råder det för närvarande ojämlig tillgång till e-material på biblioteken. Tillgängligheten beror på hur mycket e-material de kommunala biblioteken har haft möjlighet att förvärva. Brister i de tryckta bestånden kan åtgärdas med fjärrservice, men den möjligheten finns inte för e-material.

Enligt uppgifter till utskottet är bibliotekens tillgång till e-material beroende dels av upphovsrätten, dels av de kommersiella modeller som tillämpas för att tillhandahålla e-böcker och annat e-material för allmänheten och biblioteken. Försäljningsmodellerna för tryckta böcker är etablerade, men för e-böcker och annat e-material håller modellerna fortfarande på att utformas. Exempelvis "e-lån" av fonogram påminner om streamning av musik och kan i vissa fall vara en konkurrent till sådana tjänster. Bibliotekens utbud är relativt begränsat i jämförelse med kommersiella musiktjänster och konkurrenseffekterna minskar självfallet i den situationen.

Bibliotekens förvärv av e-böcker och annat e-material baserar sig på avtal, visar information till utskottet. I Finland har förlagen och bibliotekssektorn samarbetat i stor omfattning för att få till stånd avtalsmodeller och avtalspraxis som lämpar sig för våra finländska förhållanden. Biblioteken kan avtala om e-böcker aningen med fortlöpande licens eller årliga licenser. Varje kommun ingår egna avtal. Båda licensalternativen finns inte alltid för allt material.

## Betänkande KuUB 21/2016 rd

Undervisnings- och kulturministeriet kan enligt uppgifter till utskottet medverka till att biblioteken får fungerande och rimliga avtal och avtalsvillkor, exempelvis genom att vara närvarande när biblioteken och förlagen för förhandlingar.

Det är angeläget att exempelvis undervisnings- och kulturministeriet startar en debatt om förvärv av e-material till biblioteken och bredare användning av materialet än bara i en kommun, som vid fjärlån. I grund och botten handlar det om lika möjligheter för alla att få anlita biblioteken på jämlika grunder oberoende av var man är bosatt. Också frågan om mångspråkiga bibliotek bör lyftas fram i debatten. Målet bör vara att de bestånd av kunskap, kultur och kulturarv som förmedlas via de allmänna biblioteken är tillgängliga för alla på lika villkor och oberoende av format.

### DETALJMOTIVERING

#### *Lagförslag 1*

**11 §. Samarbete.** Paragrafen föreskriver om samarbete mellan biblioteken. I 1 mom. nämns bibliotek vid läroanstalter, men skolbiblioteken saknas. I motiven till lagförslaget preciseras samarbetet och att det ska gälla daghem, skolor och läroanstalter. På senare år har samarbetet mellan de allmänna biblioteken och skolorna intensifieras och utvecklats på samma sätt som all annan verksamhet i samhället. Detta betecknas i motiven till lagförslaget som en förändring i bibliotekens verksamhetsmiljö.

Daghemmen, skolorna och biblioteken har redan och kommer också i framtiden att ha en stor uppgift i att värna barns och ungas läskunnighet och intresse för att läsa, påpekar utskottet. Intresset för böcker väcks redan när barnen får lyssna på sagor berättelser på daghemmet och när de får lära sig läsa. Skolorna och läroanstalterna behöver många olika modeller för att väcka intresset, bland annat biblioteksbesök, vägledning i informationssökning, författarbesök och litteraturtips. De allmänna biblioteken har ett viktigt uppdrag i att stödja daghemmens, skolornas och läroanstalternas bibliotek med sakkunskap. De nya läroplanerna understryker bland annat att eleverna ska lära sig informationsförvaltning, att läroämnena ska samarbeta mer och att barnen ska lära sig läsa olika typer av text och lära sig tolka dem. För det uppdraget behövs det läroanstaltsbibliotek som är planerade för att stötta undervisningen. Skolbiblioteket får en extra viktig roll om det allmänna biblioteket ligger en bit bort från skolan. Detta är en viktig fråga med avseende på jämlikheten mellan eleverna.

Utifrån yttrandena föreslår kulturutskottet att samarbete med daghem, skolor och läroanstalter skrivs in i 2 mom.

### FÖRSLAG TILL BESLUT

Kulturutskottets förslag till beslut:

*Riksdagen godkänner lagförslag 2 i proposition RP 238/2016 rd utan ändringar.*

## Betänkande KuUB 21/2016 rd

*Riksdagen godkänner lagförslag 1 i proposition RP 238/2016 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)*

### *Utskottets ändringsförslag*

1.

## Lag

### om allmänna bibliotek

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

#### *Lagens tillämpningsområde*

Denna lag innehåller bestämmelser om allmänna bibliotek, om bibliotekens verksamhet och om främjande av verksamheten på lokal-, region- och riksnivå, om bibliotekens samarbete och om statsfinansieringen för bibliotek.

2 §

#### *Lagens syfte*

Syftet med denna lag är att främja

- 1) befolkningens likvärdiga möjligheter till bildning och kultur,
- 2) tillgången till och användningen av information,
- 3) läskulturen och en mångsidig läskunnighet,
- 4) möjligheterna till livslångt lärande och utveckling av kompetensen,
- 5) ett aktivt medborgarskap, demokrati och yttrandefrihet.

Verksamheten för att uppnå syftet ska bygga på gemenskap, pluralism och kulturell mångfald.

3 §

#### *Definitioner*

I denna lag avses med

- 1) *allmänna bibliotek* ett biblioteksväsende som kommunerna svarar för och som är avsett för alla befolkningsgrupper,

## Betänkande KuUB 21/2016 rd

2) *riksomfattande utvecklingsuppdrag* utvecklingsuppgifter som anförtrots ett allmänt bibliotek och som stöder verksamheten vid de allmänna biblioteken på ett rättvist sätt,

3) *regionala utvecklingsuppdrag* uppgifter som anförtrots ett allmänt bibliotek och som bidrar till att stärka verksamhetsförutsättningarna för de allmänna biblioteken inom verksamhetsområdet.

### 4 §

#### *Statliga myndigheters uppgifter*

Undervisnings- och kulturministeriet svarar för den nationella bibliotekspolitiken för de allmänna biblioteken och för att utveckla den.

Som statlig regionförvaltningsmyndighet har regionförvaltningsverket till uppgift att

1) främja uppnåendet av målen för den nationella bibliotekspolitiken för de allmänna biblioteken inom sitt verksamhetsområde,

2) följa och utvärdera verksamheten vid de allmänna biblioteken inom sitt verksamhetsområde,

3) främja de allmänna bibliotekens lokala, regionala, riksomfattande och internationella utvecklingsprojekt, och

3) utföra andra uppgifter som undervisnings- och kulturministeriet har ålagt regionförvaltningsverket.

### 5 §

#### *Kommunens uppgifter*

Kommunen har till uppgift att sörja för verksamheten vid allmänna bibliotek. En kommun kan ordna ett allmänt biblioteks verksamhet själv eller i samverkan med andra kommuner eller på något annat sätt.

Kommunen ska höra sina invånare i viktiga beslut som gäller de allmänna biblioteken inom ramen för sin skyldighet enligt 27 § i kommunallagen (365/1995) att se till att invånarna har möjligheter att delta och påverka.

Kommunen ska vid behov samarbeta med andra myndigheter, aktörer inom biblioteksområdet och andra sammanslutningar.

### 6 §

#### *De allmänna bibliotekens uppgifter*

Ett allmänt bibliotek har till uppgift att

1) erbjuda tillgång till material, information och kulturellt innehåll,

2) tillhandahålla en mångsidig och tidsenlig samling,

3) främja läsning och litteratur,

4) tillhandahålla informationstjänster, handledning och stöd vid inhämtning och användning av information och för att främja en mångsidig läskunnighet,

5) erbjuda lokaler för lärande, fritidsintressen, arbete och medborgarverksamhet,

## Betänkande KuUB 21/2016 rd

6) främja en samhällelig och kulturell dialog.

Ett allmänt bibliotek kan utöver de uppgifter som nämns i 1 mom. också ha riksomfattande utvecklingsuppdrag, regionala utvecklingsuppdrag och särskilda uppgifter.

För att ett allmänt bibliotek ska kunna sköta de uppgifter som avses i 1 mom. ska det ha ändamålsenliga lokaler, modern utrustning samt en tillräcklig och kunnig personal.

### 7 §

#### *Riksomfattande utvecklingsuppdrag*

I syfte att stödja verksamheten vid de allmänna biblioteken på ett rättvist sätt byggs de allmänna bibliotekens gemensamma tjänster upp och främjas samarbetet mellan de allmänna biblioteken inom ramen för riksomfattande utvecklingsuppdrag. Utvecklingsuppdrag för genomförande av gemensamma tjänster ska skötas i samarbete med de allmänna biblioteken och andra bibliotek.

Ett riksomfattande utvecklingsuppdrag kan med kommunens samtycke anförtros ett allmänt bibliotek som med tanke på skötseln av uppdraget har mångsidig nationell och internationell kunskap om biblioteksverksamhet samt tillräckliga resurser.

Ett riksomfattande utvecklingsuppdrag kan återkallas, om det allmänna biblioteket väsentligt försummar skötseln av uppdraget och trots anmärkningar inte rättar till försummelsen.

Bestämmelser om det allmänna bibliotek som sköter riksomfattande utvecklingsuppdrag och om dess verksamhetsområde utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet.

### 8 §

#### *Regionala utvecklingsuppdrag*

Genom regionala utvecklingsuppdrag skapas förutsättningar för att stärka verksamheten vid de allmänna biblioteken inom verksamhetsområdet. Utvecklingsuppdragen stöder utvecklingen av och personalens kompetens vid de allmänna biblioteken inom verksamhetsområdet samt främjar samarbetet mellan de allmänna biblioteken.

Ett bibliotek som sköter ett regionalt utvecklingsuppdrag ska samarbeta med andra allmänna bibliotek som sköter regionala utvecklingsuppdrag, med det allmänna bibliotek som sköter riksomfattande utvecklingsuppdrag och med andra bibliotek.

Ett regionalt utvecklingsuppdrag kan med kommunens samtycke anförtros ett allmänt bibliotek som med tanke på skötseln av uppdraget har mångsidig nationell och regional kunskap om biblioteksverksamhet samt tillräckliga resurser. När utvecklingsuppdrag anförtros ett bibliotek ska dessutom regionstrukturen och språkliga faktorer beaktas.

Ett regionalt utvecklingsuppdrag kan återkallas, om det allmänna biblioteket väsentligt försummar skötseln av uppdraget och trots anmärkningar inte rättar till försummelsen.

Bestämmelser om de allmänna bibliotek som sköter regionala utvecklingsuppdrag och om deras verksamhetsområden utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet.



## Betänkande KuUB 21/2016 rd

### 9 §

#### *Särskilda uppgifter*

I syfte att komplettera de uppgifter som avses 1 6 § 1 mom. kan undervisnings- och kulturministeriet med kommunens samtycke anförtro särskilda uppgifter åt ett allmänt bibliotek som har tillräckliga förutsättningar att sköta uppgifterna.

Undervisnings- och kulturministeriet kan återkalla de särskilda uppgifter som anförtrotts ett allmänt bibliotek, om biblioteket väsentligt försummar skötseln av uppgifterna och inte rättar till försummelsen inom en av undervisnings- och kulturministeriet utsatt skälig tid.

### 10 §

#### *Ordnanande av verksamheten vid allmänna bibliotek*

Ett allmänt bibliotek ska kunna användas av och vara tillgängligt för alla.

I tvåspråkiga kommuner ska det vid ordnande av verksamheten vid allmänna bibliotek säkerställas att vardera språkgruppens behov beaktas på lika grunder. I kommuner inom samernas hembygdsområde ska det säkerställas att de samiska och finska befolkningsgruppernas behov beaktas på lika grunder.

Utöver vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. ska också lokala språkgruppers behov beaktas vid ordnandet av verksamheten.

### 11 §

#### *Samarbete*

Ett allmänt bibliotek ska verka och utveckla sin verksamhet i samarbete med andra allmänna bibliotek, Nationalbiblioteket, Depåbiblioteket, Biblioteket för synskadade samt andra högskolebibliotek, bibliotek vid läroanstalter och specialbibliotek.

Ett allmänt bibliotek kan för att sköta de uppgifter som avses i denna lag samarbeta med myndigheter, aktörer inom biblioteksområdet, **daghem, skolor, läroanstalter** och andra sammanslutningar.

### 12 §

#### *Avgiftsfrihet och avgifter*

Användning, utlåning och reservering av de allmänna bibliotekens egna material samt handledning och rådgivning är avgiftsfria. Avgiftsfria är också de fjärrlån som de allmänna bibliotek som sköter riksomfattande eller regionala utvecklingsuppdrag ger andra allmänna bibliotek.

För material som återlämnas för sent, för reserverat material som inte avhämtas och för de allmänna bibliotekens andra än i 1 mom. avsedda prestationer kan kommunen ta ut en skälig avgift som högst motsvarar beloppet av de totala kostnader som tillhandahållandet av prestationen medför för kommunen.

## Betänkande KuUB 21/2016 rd

Bestämmelser om avgifters direkta utsökbarhet utan utsökningsgrund finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

### 13 §

#### *Biblioteksanvändarnas skyldigheter*

Den som använder ett allmänt bibliotek ska uppträda korrekt i biblioteket. På störande av verksamheten vid ett bibliotek och äventyrande av säkerheten tillämpas ordningslagen (612/2003).

Biblioteksanvändaren ska hantera det allmänna bibliotekets material och övriga egendom på ett varsamt sätt.

### 14 §

#### *Användningsregler*

Kommunen kan godkänna ett allmänt biblioteks användningsregler genom vilka den interna ordningen, tryggheten och trivseln på biblioteket främjas. Användningsreglerna kan utöver bestämmelser om användningen av bibliotekets lokaler och egendom även innehålla bestämmelser om utlåning, reservering och återlämning av biblioteksmaterial, tidsfrister för återlämning, låneförbud- och förbud att använda biblioteket samt avgifter.

### 15 §

#### *Låneförbud och förbud att använda biblioteket*

Biblioteksanvändaren får inte låna bibliotekets material, om han eller hon inte har lämnat tillbaka sitt tidigare lånade material inom den tidsfrist som anges i de användningsregler som avses i 14 § eller inte har betalat de avgifter som avses i 12 § 2 mom. (*låneförbud*). Låneförbudet upphör omedelbart när materialet har återlämnats eller avgifterna har betalats.

En kommun kan meddela en biblioteksanvändare ett tidsbegränsat förbud att använda ett visst bibliotek, om biblioteksanvändaren i strid med 13 § upprepade gånger och väsentligt stör bibliotekets verksamhet eller äventyrar säkerheten på biblioteket eller skadar bibliotekets egendom. Ett användningsförbud får meddelas för högst 30 dagar.

### 16 §

#### *Utvärdering*

Kommunen ska utvärdera det allmänna bibliotekets verksamhet. Avsikten med utvärderingen är att trygga att syftet med denna lag uppnås och att stödja utvecklingen av det allmänna bibliotekets verksamhet. Med hjälp av utvärderingen följs det upp hur de allmänna bibliotekens uppdrag och uppgifter fullgörs och hur de allmänna bibliotekens verksamhet ordnas.

Beslut om riksomfattande utvärdering samt om deltagande på riksnivå i internationell utvärdering fattas av undervisnings- och kulturministeriet, som svarar för genomförandet av utvärdering-

## Betänkande KuUB 21/2016 rd

en tillsammans med regionförvaltningsverket. Kommunerna är skyldiga att delta i utvärdering som avses i detta moment.

Väsentliga utvärderingsresultat ska offentliggöras.

### 17 §

#### *Kompetens och ledning*

Allmänna bibliotek ska ha tillräckligt många anställda med utbildning inom biblioteks- och informationsområdet och tillräckligt många andra anställda. Av den som arbetar med sakkunniguppgifter krävs lämplig högskoleexamen, om inte något annat följer av uppgifternas art.

Av den som leder det kommunala biblioteksväsendet krävs för tjänsten eller uppgiften lämplig högre högskoleexamen, ledarförmåga och god förtrogenhet med bibliotekens uppgifter och verksamhet.

### 18 §

#### *Finansiering*

Bestämmelser om statsandel som beviljas för de allmänna bibliotekens driftskostnader finns i lagen om statsandel för kommunal basservice (1704/2009).

Kommunerna beviljas inom ramen för anslaget i statsbudgeten statsunderstöd för skötseln av de riksomfattande utvecklingsuppdrag som avses i 7 §, de regionala utvecklingsuppdrag som avses i 8 § och de särskilda uppgifter som avses i 9 § och för verksamhet enligt denna lag i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) samt för bibliotekets investeringsprojekt och utveckling av lokaler i enlighet med vad som föreskrivs i statsunderstödslagen (688/2001). Undervisnings- och kulturministeriet är statsbidragsmyndighet för investeringsunderstöd.

### 19 §

#### *Ändringssökande*

Omprövning av ett i denna lag avsett beslut som gäller förbud att använda ett bibliotek får begäras hos kommunen på det sätt som anges i kommunallagen (410/2015).

### 20 §

#### *Ikraftträdande*

Denna lag träder i kraft den 20 . Bestämmelserna i 7 och 8 § träder dock i kraft först den 1 januari 2018.

Genom denna lag upphävs bibliotekslagen (904/1998). Bestämmelserna i 4 § 2—5 mom. i den upphävda lagen tillämpas till utgången av 2017.

En person som anställts i en tjänst eller i ett arbetsavtalsförhållande före ikraftträdandet av denna lag är fortfarande behörig för tjänsten eller arbetsavtalsförhållandet.

2.

## Lag

### om ändring av 2 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) 2 § 1 och 3 mom., av dem 2 § 1 mom. sådant det lyder i lag 912/2012, som följer:

2 §

#### *Tillämpning av lagen i vissa fall*

Bestämmelser om beviljande av statsandel för driftskostnaderna för sådan förskoleundervisning och grundläggande utbildning som avses i lagen om grundläggande utbildning (628/1998), sådan barndagvård som avses i lagen om småbarnspedagogik (36/1973), sådan grundläggande konstundervisning som avses i lagen om grundläggande konstundervisning (633/1998) och som finansieras enligt antalet invånare i kommunen, sådana allmänna bibliotek som avses i lagen om allmänna bibliotek (\_\_\_/\_\_\_) och sådan kulturverksamhet som avses i lagen om kommunernas kulturverksamhet (728/1992) finns i lagen om statsandel för kommunal basservice (1704/2009).

---

I denna lag föreskrivs också om

- 1) statsunderstöd som beviljas efter prövning och andra statsunderstöd som beviljas sådana privata anordnare av grundläggande utbildning som avses i 7 § i lagen om grundläggande utbildning,
  - 2) statsunderstöd som avses i lagen om grundläggande konstundervisning,
  - 3) statsunderstöd som beviljas kommunerna för riksomfattande utvecklingsuppdrag som avses i 7 § i lagen om allmänna bibliotek, regionala utvecklingsuppdrag som avses i 8 § i den lagen eller särskilda uppgifter som avses i 9 § i den lagen samt för utvecklings- och försöksverksamhet,
  - 4) statsunderstöd som avses i lagen om kommunernas kulturverksamhet.
- 

---

Denna lag träder i kraft den 20 .

På statsunderstöd som beviljas kommuner för i 7 § i lagen om allmänna bibliotek avsedda riksomfattande utvecklingsuppdrag och i 8 § i den lagen avsedda regionala utvecklingsuppdrag tillämpas vad som i 2 § 3 mom. 3 punkten i den lydelse som gällde vid ikraftträdandet av denna

## Betänkande KuUB 21/2016 rd

lag föreskrivs om statsunderstöd som beviljas för sådan centralbiblioteks- och landskapsbiblioteksuppgift som avses i 4 § i bibliotekslagen.

---

Helsingfors 9.12.2016

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Tuomo Puumala cent  
medlem Ritva Elomaa saf  
medlem Eeva-Johanna Eloranta sd  
medlem Jukka Gustafsson sd (delvis)  
medlem Petri Honkonen cent  
medlem Laura Huhtasaari saf (delvis)  
medlem Marisanna Jarva cent  
medlem Ilkka Kantola sd  
medlem Kimmo Kivelä saf  
medlem Hanna Kosonen cent  
medlem Mikaela Nylander sv  
medlem Ulla Parviainen cent  
medlem Sari Raassina saml  
medlem Saara-Sofia Sirén saml.

Sekreterare var

utskottsråd Kaj Laine.